

Kurjer Czesłochowski

DIENNIK POLITYCZNO SPOŁECZNO LITERACKI

Prenumerata wynosi z odbieraniem w Administracji miesięcznie 850 mk., z odnośnieniem i przesyłką pocztową 950 mk. Ceny ogłoszeń pierwsza strona za wiersz ednoszpaltowy lub jego miejsce 160 mk., druga i trzecia 140 mk., czwarta 120 mk., za wiersz nonparelowy. Ogłoszenia w tekście przed kroniką i pod telegramami 140 mk. za wiersz. Nekrologi po marek 140 za wiersz. Drobne ogłoszenia, po 40 marek za wyraz. Ogłoszenia zagraniczne o 100 % droższe.

Cena
40
mk.

Adres Redakcji i Administracji: Czesłochowa ul. N. P. Marji 41, otwarta codziennie od g. 9 rano do 7 w. Telegraf „Kurjer—Czesłochowa”. Telefon 4. Nadesłanych rękopisów, z wyjątkiem zastrzeżonych, Redakcja nie zwraca. Na zasadzie uchwał Zjazdu Zw. Prasy prowincjonalnej, wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych podlegają opłacie. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Teatr „ODEON“

— Program od środy 13 do piątku 15 Września b. r. —

Niezwykłe arcydzieło amerykańskie!

Wytwórni „Fullag-Film“ w Nowym Yorku.

według jednej z najlepszych powieści

Jacka Londona

KASSAN

Wstrząsający dramat w 6-iu aktach, z życia mieszkańców mroźnej Alaski

(PIES BOHATER)

W roli głównej, najmłodsza gwiazda amerykańska, uroczą **JANE NOWAK.**

Uwaga: Walka psów z wilkami. Szczyt techniki na którą zdobyć się mogą tylko wytwórnie amerykańskie. Nie widziane dotychczas zdjęcia burzy śnieżnej.

PŁACHTY (PLANDEKI) nieprzemakalne

— do wszelkich celów —

plótna kolorowe impregnowane na budy

— — — — — samochodowe — — — — —

poleca fabryka **N. ZEMSZ**

Warszawa, Chłodna Nr. 58 — — — — — tel. 29 86, 35 88.

Adres telegr. „Brezent“— Warszawa.

Rok Założenia 1893.

Oddział Likwidacji Demobilu Wojskowego „Demat“

sprzedaje:

Siodła, chomąta, terlice, obręcze żelazne, zniszczone opony, silnik, traktor motorowy i ścierki skórzane w Warszawie

Sieczkarnię i brek osobowy w Lidzie.

Agregaty benzynowe, silnik spalinowy, dynamomaszynę i obrabiarki do drzewa w Lwowie.

Liny i kable w Łucku.

Szmaty i odpadki skórzane, buty gumowe i filcowe w Lublinie.

Młocarnia, fortepiany, kocioł parowy gater, lokomobile w Wilnie.

Szczegóły patrz:

„DEMABIL“ zeszyt 46-ty

Termin składania ofert dnia 27 września 1922 r.

RÓŻNICE...

Czesłochowa, 12-9-22.

Patrząc na ręce człowieka, istwo możemy powiedzieć, do czego jest on zdolny,—co może zrobić.

Jeżeli chcemy rozpoznać, co warte nasze stronnictwa narodowe, a co—lewicowe, musimy koniecznie popatrzeć na ich ręce, czyli głównych działaczy stronnictw.

Patrzmy więc, kto jak pracuje w obozie narodowym, a kto na lewicy.

W obozie narodowym pracują tacy ludzie, jak:

Roman Dmowski, którego imię znane jest chlubnie nie tylko w Polsce, ale i zagranicą—o którym francuski polityk i pisarz p. Dillon powiedział, że takiego męża zagranica może nam pozazdrościć. On to wbrew tym, co chcieli Polskę uszczuplić przez oderwanie od niej ziem polskich — walczył w Komitecie Narodowym w Paryżu o całość i potęgę Polski;

on też był przed wojną głównym organizatorem ruchu wszechpolskiego, który łączył ducha trzech zaborów; on jest twórcą samodzielnej, nowoczesnej polityki polskiej, opartej na zasadach narodowych. On był wrogiem porozumienia polsko-niemieckiego czy austriackiego, które też istotnie okazało się zgubnym dla narodu polskiego.

Poza Romanem Dmowskim skupia oboz narodowy takie osobistości, jak **Ignacy Paderewski**, któremu Polska zawdzięcza dobrą sławę zagranicą, **Józef Haller**, bohater narodowy, nieustraszonego bojownika za wolność i całość Polski, **Wojciech Trąpczyński**, marszałek pierwszego Sejmu odrodzonej Polski, który wśród burzy walk partyjnych kierował mądrze i taktownie tym sejmem przez 4 lata.

Wojciech Korfański, którego imię ze czcią jest dziś w Polsce wymieniane, jako bezwzględnego wroga Niem-

ców, którym też dał się we znaki jeszcze w Sejmie pruskim. On prowadził lud śląski w trzech powstaniach i przyprowadził go do łona ukochanej ojczyzny.

Sp. poseł **Aleksander Skarbek**, mąż nieskalanej czystości, którego życie było pasmem samopoświęcenia się dla ojczyzny. A kiedy nieubłagana śmierć zabrała go z pośród nas to i wtedy jeszcze nie zapomniał o Matce-Polce i szeptem na rzecz jej skarbu cały obrzucił majątek wynoszący 8 tysięcy hektarów ziemi—przez zabudował i zakładów przemysłowych.

A już nie sposób wyliczyć mnóstwo takich zasłużonych działaczy narodowych jak prof. St. Grabski, prof. Cząbowski, go, M. Seydy i wielu innych.

A kimże to może poszczycić się lewica?

Ignacy Daszyński, wijący się jak bluszcz wiernopoddania u tronu Habsburgów i Hohenzollernów, **Andrzej Morszewski**, który chociaż jest roznańczykiem, wyrzekł się przyłączenia dzielnicy poznańskiej do Polski; był prezes smutnej pamięci republiki lubelskiej.

Wincenty Witos, szczytany intrygant, rządy jego jako premiera doprowadziły Polskę do klęski finansowej, anarchizmu i nieładu, złął się swych rządów i uciekł skompromitowany w ulubioną władzę.

Jan Dąbki, niby to twórca pokoju z bolszewikami, którego najważniejsze punkty tworzyła delegacja sejmowa z prof. St. Grabskim (Zw. Lud. Nar.) na czele.

Albo oż dobrego można powiedzieć o dr. Kierniku, (polityk dojlidowy), Stapińskim, Malinowskim, Dąbali i in. warchołach z lewicy, którzy kraj wtręcali w odmet anarchiji.

A więc sądźmy teraz, gdzie jest czystość idei i rąk, gdzie są prawdziwi i za służeni patrioci wśród obozu narodowego czy na lewicy? Stanowczo na lewicy ich niema!

Wiadomości polityczne.

Polski szef sztabu generalnego w Paryżu.

Polski szef sztabu generalnego gen. Sikorski doznaje we Francji nader przyjaznego przyjęcia. Francuskie kolea wojskowe są rade, iż mogą przy sposobności witań przedstawiciela wojska polskiego

dać wyraz swym uczuciom dla armji polskiej. W sobotę wieczorem poseł polski w Paryżu p. Zamoycki wrócił umyślnie z podróży, aby z powodu przybycia polskiego szefa sztabu generalnego wydać wielkie przyjęcie, na którym byli zaproszeni generałowie Foch, Petain i Weygand oraz inni przedstawiciele armji francuskiej. Wczoraj był gen. Sikorski wraz z pierwszym radcą poselstwa polskiego w Paryżu p. Wielowiejskim obecny na uroczystości ósmej rocznicy bitwy nad Marną. Dziś wieczorem udał się na wielkie manewry, które potrwają cały tydzień.

Królewscy republikanie.

Wczorajszy belwederski „Przegląd Wieczorny“ obwieścił następującą nowinę, którą sam był widocznie wzruszony i adumiony:

Tytuł brzmi:

„Jak powita Rumunja Naczelnika Państwa? — Będą mu oddane królewskie honory“.

A dalej:

„Organ urzędowy „Wilford“ komunikuje, że marszałek Piłsudski będzie przyjmowany w Rumunji zgodnie z ceremonjałem, stosowanym podczas przyjazdu osób koronowanych. W ciągu całego czasu pobytu w Rumunji, Naczelnik Państwa będzie gościem króla i będzie zamieszkiwał w pałacu królewskim. Szczegółowy program przyjęcia znajduje się w opracowaniu“.

Co za radość!

...Będą mu oddane królewskie honory... Ceremonja dla osób koronowanych... Będzie mieszkał w pałacu królewskim...

Ze się tak dziwią radcomie w naszych kołach lewicowo-dworskich, to zrozumiałe, ale że się z tem zdziwieniem i uciechą tak obnoszą, to mniej zrozumiałe.

Zmiany w Min. Skarbu.

Jak dowiaduje się „Kurjer“ na wyższych stanowiskach w Ministerstwie Skarbu niebawem zajdą poważne zmiany per-

Prof. H. Nehring

z Łodzi

rozpocznie 15 września

lekcje gry fortepjanowej

Przyjmuje zgłoszenia w godz. od 5—7.

Ul. Naprowskiego № 7. — II-gie piętro nad Sądem Pokoju.

sonalne. Podobno ustąpić mają ci z wyższych urzędów, którzy byli najbliższymi współpracownikami poprzedniego Ministra skarbu, p. Michalskiego.

Ostatnia sesja sejmowa.

Kiedy powinna się ona skończyć.

(Od wł. koresp. „Kurjera Częstoch.”) :
WARSZAWA, 13.9. Dotychczas ustalono jedynie termin otwarcia sesji sejmowej. Ma się ona rozpocząć w dn. 19 września, natomiast nie jest ustalony ani program prac, ani też dzień zakończenia sesji.

W październiku bądź co bądź posiedzenia sejmowe nie powinny się odbywać, gdyż podniecona atmosfera akcji wyborczej faktycznie uniemożliwi pracę sejmową. Co się tyczy programu prac, to należy zatwierdzić jedynie sprawy najpilniejsze.

Na sesji jesiennej wystąpi z exposé finansów minister skarbu, p. Jastrzębski. Dalej będzie wniesiona i rozważana nowela do ustawy o ochronie lokatorów, oraz sprawa komisji do ustalenia wysokości komornego, które to komisje mają działać w każdym mieście. Wreszcie ma być wniesiony projekt statutu dla Małopolski Wschodniej. Wszystkie te sprawy nie powinny zająć więcej niż 10 posiedzeń.

Głównie wiadomości.

— Major Blacke zrezygnował ostatecznie z zamiaru wykonania letu naokoło świata i udał się w powrotną podróż do Anglii.

— Dr. Nansen oświadczył, że do Rosji nie pojedzie.

— Haski „Telegraf” donosi, iż do Berlina przybył pan Leslie Urquhart, oficjalny delegat angielski na konferencję genueńską, w celu zawieszenia angielsko-niemieckiego konsorcjum dla eksploatacji Rosji.

— Jak należało oczekiwać następstwem przewlekłej wojny domowej w

ZAKŁAD KRAWIECKI UBIÓRÓW MĘSKICH i OKRYC DAMSKICH B. JASIŃSKIEGO

W CZĘSTOCHOWIE, UL. DĄBROWSKIEGO № 15.

Wykonuję solidnie z własnych i powierzonych mi materiałów według najnowszych angielskich żurnali, garnitury marynarkowe od 30000—35000 Paleta letnia od 35.000, Paleta letnia od 40.000, Garnitury sport. od 37.000 Krój najnowszy. Ceny bardzo przystępne. Wykonanie w czasie umówionym. WAGA! Posiadam obecnie najnowsze towary.

Chinach jest klęska głodowa. W prowincji Henan liczą przeszło 1000 wypadków śmierci głodowej dziennie.

— Kongres biskupów niemieckich, obradujących w Sulda, jednogłośnie podpisał rezolucję, że naród niemiecki nie jest odpowiedzialny za wojnę, która została mu narzucona.

— Zmarł znakomity historyk francuski, Jerzy Swel.

Przegląd prasy.

„Gazeta Poranna” donosi, że na dzieńnikarskich jugosłowiańskich, którzy po zwiedzeniu części Polski teraz przybyli do Warszawy, do tej pory wywarł największe wrażenie Kraków.

P. Stanisław Stroński na łamach „Rzeczypospolitej” píše, że straszna klęska Greków, stała poprzednio zachęcającą do dalszej wojny przez p. Lloyd George’a, stanowi dla Anglii bardzo poważne ostrzeżenie. Ten minister prowadzi Anglię w dziedzinie polityki zagranicznej od klęski do klęski. Wszystkie te klęski dotychczasowe są przecież drobniakami w porównaniu z katastrofą, którą spowodował na Europę łącznie z Anglią popieranie przez p. Lloyd George’a Niemiec i ich manewrów, obliczonych na obalenie Traktatu Wersalskiego.

„Kurjer Poranny” donosi z Genewy, że w kwestji austriackiej rozgrywa się tarcza sakulizacji włosko-czeskiej. Istnieje projekt wykupienia koron austriackich i zastąpienia ich nową monetą, gwarantowaną przez Czechy, Włochy i Szwajcarię.

Według „Kurjera Polskiego” z tomia dzy Witosowców kandydują do Senatu dotychczasowi posłowie Bojko, Osiecki, Średniawski, Kędzier i Buzek. Dalej jako Witosowcy o fotel senatorski będą się ubiegali były minister Wojciechowski, adwokat lwowski dr. Grek, prof. Wasung z Krakowa, dawny redaktor „Kurjera Lwowskiego” p. Wysłouch.

47.

PODPALACZKA

Streszczenie Tomu I.

Młoda wdowa Joanna Fortier po śmierci męża swego pozostała z małym synkiem Jurasiem bez środków do życia i dopiero po dłuższym czasie otrzymała stanowisko odwiernernej w fabryce pana Labroze. W tej fabryce pracował w charakterze zarządzającego Jakób Garaud, który zapłonął miłością ku Joannie. Właściciel fabryki dokonał pewnych ulepszeń w konstrukcji maszyny i plany schował w kasie żelaznej. Jednakże wtajemnicza w swój wynalazek zarządzającego i za niezbedną pomoc przyrzeka mu czadzącego.

Ambitny i chciwy Garaud nie zadawała się częścią zysków, pisze do swej ukochanej Joanny list, w którym snuje plany lepszej przyszłości, zapewnia ją, że już jutro będzie w posiadaniu wielkiego majątku i nalegał, aby wraz z nim uciekła i nowe rozpoczęła życie. Po przeczytaniu listu Joanna rusza go na podłogę, mały Jurasię go podnosi i chowa go rozprutego konika tekturowego, otrzymanego w spadku od Garauda.

Korzystając z wyjazdu Labron do chorego syna, Garaud podpala fabrykę, wykradając przytem większą sumę pieniężną i plany. W trakcie pożaru powraca właściciel i Garaud morduje go, chcąc uciec bezkarnie. Podejrzenie o podpalenie fabryki pada na Joannę, która ratuje się ucieczką wraz z synkiem, który zdolał zabrać ze sobą konika.

Podczas akcji ratunkowej Garaud rzuca się w płomienie i uchodzi za ofiarę obowiązku.

Sprytny Garaud uniknął śmierci, zdolał uciec i znajduje go na okęcie w drodze do Ameryki, pod przybranym nazwiskiem Pawła Harmant, swego zmar-

łego przyjaciela. Biedna Joanna błądząc znalazła chwilową opiekę u proboszcza, lecz tutaj odnajduje ją policja i niewinna dostaje się do więzienia. Synkiem zaś zaopiekował się proboszcz.

Jakób Garaud w drodze do Ameryki spotyka na okęcie Owidjusza Solveau, który jest kuzynem zmarłego Pawła Harmant. Solveau przedstawia się on rzekomemu kuzynemu Pawłowi Harmant jako jego nieznan i zaginiony kuzyn.

TOM DRUGI.

Parowiec płynął szybko. Rozmowa trwała dalej. — Jestem zamówiony przez inżyniera-mechanika z New-Jorku, Jana Mortimera — mówił Owidjusz.

— Jana Mortimera? — powtórzył były nadzorca.

— Znasz go? — Z widzenia, tak, nieco. Sądzę, że to jest ów siwowieły jegomość, który płynął wraz z nami, w towarzystwie swej córki.

— Al zauważyłeś że piękna... ty, stary bałamuciel — zawołał — ha! ha! masz dobry gust jak widzę! Tak, w samej rzeczy jest to śliczna panienka, ładniejsza od twojej Piotrusi, nieprawda?

— Jakiej Piotrusi? — zapytał Jakób niezastanawiający się co mówi.

Owidjusz spojrzał nań zdziwiony. — Jaki, zapomniałeś o Piotrusi? — rzekł — o tej Piotrusi która cię tak kochała?

— Ach! — tak, Piotrusia! — odpowiedział Garaud z przymaszynym śmiechem; — nie myślę o niej. To tak stare dzieje!

— Stare? — nie bardzo — pomyślał Owidjusz. Rzecz dziwna, iż on się zdaje o niczem nie pamiętać, ten mój kuzyn. Gdy mu się mówi o czymś z jego przeszłości, ma minę jakby oszalonego. To dziwne, bardzo dziwne!

Szkoła muzyczna L. Wawrzynowicza

Centralna 8 m. 8

Fortepian, skrzypce, organy, śpiew, przedmioty teoretyczne. Również kursy przygotowawcze do konserwatorium.

nia do Sejmu 41223 osoby, a do Senatu 24919 osób.

W dn. 5 listopada przy wyborach do Sejmu stanęło ma do urn wyborczych 41223 osoby, a w dn. 12 listopada wyborów do Senatu 24919 osób.

Częstochowa podzielona została na obwoły głosowania i listy wyborców są do przejrzenia w lokalach komisji wyborczych od dn. 15 b.m. do dn. 28 b.m.

Lista Zw. Jedności Narodowej. Na warszawskiej liście Chrz. Zj. Nar. do Sejmu w Warszawie na pierwszych miejscach są: generał Haller, poseł Stanisław Głabiński, red. „Rzeczypospolitej” Stroński, poseł Gdyk, przywódca Chrz. Dem., p. Puzyńska, przew. Nar. Org. Kobiet, p. Władysław Grabski, red. „Kurjera Warszawskiego”, p. B. Koskowski i inni.

Lista Nr. 1. Stronnictwo P. S. L. (Piaś) zgłosiło dziś swą listę państwową do Sejmu do Głównego Komisarza Wyborczego. Została ona zarejestrowana jako lista Nr. 1.

Ten pospiech paskoplastów jest zrozumiały, bowiem lista nosząca inny, więcej skomplikowany numer, mogłaby się przy wyborach okazać dla ich zwolenników zbyt trudna do odcyfrowania.

W dzisiejszym numerze „Kurjera” czytelnicy nasi znajdą streszczenie niezwykle interesującej powieści p. t. „Podpalaczka”. Streszczenie to polecamy uwadze tych czytelników, którzy początkowo „Podpalaczki” nie czytali.

Działalność P. A. K. P. D.

Z dniem 1 sierpnia Amerykański Wydział Ratunkowy wycofał się z prowadzonej przez siebie akcji dotywania dzieci w Polsce, doszedłszy do przekonania, iż po mimo palącej jeszcze potrzeby tej akcji warunki Polski uległy o tyle polepszeniu, iż jest ona w stanie rozwiązać samodzielnie problemat zdrowia i tętny młodego pokolenia. Czynniki miarodajne, jako to Sejm i Rząd uznając dalszą potrzebę akcji, zdecydowały prowadzić ją nadal za pośrednictwem tej samej instytucji społeczno-humanitarnej PAKPD, powierzając jej potrzebne na to fundusze.

AWR. likwidując się przekazał do dyspozycji PAKPD na dalszą akcję posiadane wówczas zapasy, których wartość

Z wyrazu twarzy swego towarzysza Jakób odgadł, że popełnił nową, a ważną nieroztropność.

— Zatem — rzekł — jedziesz do New - Jorku, pracować u inżyniera Jana Mortimera?

— Zamówił mnie na lat trzy do robót, jako mechanika. Amerykanie nie warić Francuzów — ciągnął dalej paryzanin — mimo to, Jan Mortimer wynalazca, jak ty kuzynie, skombinował maszynę do giloszowania nowego systemu, jaka w niwecz obróci wszystkie dotąd znane.

— Maszynę do giloszowania? — powtórzył Jakób z najwyższym niepokojem.

— Tak, — powinienś znać to na wskroś, ty, który lat tełe przytem pracowałeś.

— Oczywiście, znam ja to dobrze...

— I ja zarówno, a ponieważ składałem wiele podobnych maszyn, inżynier Mortimer zgodził mnie z pensją pięćdziesiąt franków miesięcznie.

Były nadzorca zadumał głęboko.

— Jakiś to rodzaj maszyny do giloszowania, ów Amerykanin wynalazł — zapytał po chwili.

— Nie nie wynalazł, udoskonalił jedynie.

— Radbym poznać urezione przez udoskonalenia. Czy wynalazł sposób giloszowania srebrnych okrągłych wypukłych powierzchni?

— Ha! ha! wiboczenie tyś zwarzował kuzynie! — maszyna do giloszowania okrągło-wypukłych powierzchni, wygiętych brzegów, poszlatających ozdób, wiesz dobrze jako mechanik, że to jest niepodobne.

— Rzecz trudna w istocie, ale nie nieprawdopodobna — odrzekł Garaud.

— Jaktóż... sądzisz więc...

— Wszystko wynaleść można.

Mówiąc to Owidjusz do mniemanego Pawła Harmant, wpatrywał się weń podejrzliwie. W chwil tej, Jakób zdjąwszy kapelusz, ocierał czołkiem.

D. c. n.

pg. cen na 1 sierpnia sięgała kolosalnej cyfry marek 2 942 252 505.

Jednocześnie Amerykański Czerwony Krzyż przekazał Wydziałowi Higienicznemu Lekarskiemu PAKPD różne medykamenty i urządzenia lekarskie, oraz sumę 275,000 dolarów na działalność w zakresie otwartej opieki nad dzieckiem.

Wyskazywały tą drogą szeroko jeszcze podstawy dla swej działalności prowadzi PAKPD w dalszym ciągu, acz w zmniejszonym rozmiarze dostosowanym do obecnych warunków dotychczas dzieje, w kuchniach otwartych, zakładach zamkniętych i pijalniach mleka, zakłada stacje opieki nad dzieckiem promując tą drogą w Polsce otwartą opiekę, brak której dotkliwie dawał się odczuwać.

W akcji dotrywania dzieci współpracują obecnie wszystkie czynniki do tego powołane, a mianowicie: Rząd (około 380 milionów miesięcznie) PAKPD. (około 288 milionów miesięcznie), samorządy (około 120 milionów) oraz ludność i instytucje opiekujące się dziećmi (około 50 milionów).

Na pokrycie kosztów administracyjnych ma PAKPD prawo wydatkować w myśl zasad zatwierdzonych obecnie przez Komitet Ekonomiczny Ministrów, nie więcej jak 10 proc. wartości wydawanych produktów, co słą rzeczy wymaga ogromnie oszczędnej gospodarki.

Przypuszczać należy, że po przejściu w ręce polskie PAKPD cięszć się będzie nie tylko poparcie czynników specjalnie na uwadze mających sprawę dziecka, lecz też i całego społeczeństwa rozumiejącego, jak doniosłą dla naszego bytu na rodowego jest sprawa tętny fizycznej, a co zatem idzie i moralnej naszego młodego pokolenia.

Zdaleka i zbliżka.

— **Podstęp i terror P. P. S.** W kopalniach w Bochni P. P. S. należała na górników przymusowy podatek na wybory. Górnicy, którzy uchylają się od płacenia bez względu na to, czy należą do P.P.S., osy też nie, umieszczani są na czarnej tablicy i zagrożeni represjami. Mniej uświadomionym górnikom grozi się, że za przysygną posłów PPS. zarząd Sali wydał ich s kopalni, a nazwiska ich jako parazytów owiec będą drukowane w „Naprzodzie”. Prawdziwość tej wiadomości dowodzi fakt, że „Napród” występuje ostro przeciw górnikom, którzy uchylają się od płacenia podatków.

— **Pierwszy samochód polskiego typu.** Wyjechał z Warszawy do Lwowa pierwszy automobil polskiego typu, wykonany w fabryce Kosłowskiego i Fraczkiewicza. Samochód ten wyjechał na „Targi Wschodnie”. Jest on mniejszy od samochodów typu Forda, mieści w sobie 8 osoby, robi 40 km. na godzinę, a kosztuje tylko półtora miliona marek. Jest rzeczą ciekawą, że samochody polskiego typu nie potrzebują żadnych garaży, gdyż dają się umieścić w specjalnie przygotowanych pudłach.

Tragedja powietrzna.

Śmierć polskiego Pogoud'a w oczach setek publiczności.

Jak już donosiliśmy, miał się w tych dniach odbyć na lotnisku w Krakowie rozpoczęcie pierwszego etapu lotu okrętnego Warszawa—Lwów—Kraków—Poznań—Warszawa. Lot okrętny nie doszedł jednak do skutku, albowiem nad ranem w miejscowościach, nad którymi miał się odbywać, zalała burza. Wobec tego odbyły się tylko loty pasażerskie na aparacie, kierowanym przez jednego ze zdolniejszych lotników krakowskich, pilota Bernagla. Zaraz po pierwszym locie s pasażerem, pilot zauważył defekt w aparacie, wobec czego zaniechał dalszych lotów pasażerskich, natomiast kasal sobie wyprowadzić s hangaru aparat austriacki Cesag B III, na którym miał dokonać szeregu ewolucji powietrznych. Lot ten zakończył się straszną katastrofą. Po sprawdzeniu sprawności aparatu, pilot wzbil się na nim w powietrze, wykonał szereg loepingów i następnie na wysokości około 1000 metrów rozpoczął t. zw. korkociąg. Nagle i to na wysokości około 800 metrów, zlamalo się skrzydło i aparat posadł spęść s przerażającą szybkością. Pilot, nie straciwszy zimnej krwi,

wyskoczył s aparatu ze spadochronem. Tłumy, śledzące s naprężoną uwagą ten tragiczny wypadek odetchnęły s ulgą, sądziąc, że pilot jest ocalony. Jednak i spadochron zawiódl, ponieważ pękla przy nim lina i pilot runął s wysokością około 300 metrów na ziemię, rozbijając się na miazgę. Katastrofa ta okryła żalobą tajemny pułk lotniczy, który przez śmierć s. p. pilota Bernagla ponad niepowetowaną stratę.

— **Polskie zamówienie na samoloty we Francji.** Jedno z niemieckich pism handlowych informuje, że Polska zamówiła przeszło 500 samolotów w fabrykach francuskich. Wogóle wobec napływu zamówień zagranicznych, położenie francuskich wytwórni samolotów zapowiada się bardzo pomyślnie.

— **Śmierć 4-ga dzieci w płomieniach.** W Grójcu wybuchł pożar, który szybko ogarnął płomieniami cały dom. Przybyła straż ogniowa i ludność wzięła się energicznie do akcji ratunkowej. Mimo to wkrótce cała posesja, składająca się z domu frontowego i oficyny stała się pastwą płomieni.

Ratowano przedewszystkiem sklepy, później sprzęty z mieszkań, nie wiedząc zupełnie o tem, że na facjacie w jednej izbie znajdowało się zamkniętych przez stróżkę domu Zmudę, 4 ro dzieci, z których dwoje, t. j. 9 letnia Anna i 2 letnia Bronisława były jej dziećmi własnymi, dwoje zaś: również Anna 9-letnia i 6 miesięczna Zosia były dziećmi jej siostry Kostrzewy.

Dzieci, nie mogąc wydostać się z zamkniętej izby, gdyż Zmuda w domu nie było, spaliły się na węgiel. Ze zgłiszcz po pożarze wydobyto zwęglone zwłoki i przewieziono do kostnicy. Bez dachu zostało 19 rodzin.

Z powodów niezależnych zapowiedziana konferencja przedwyborcza Zw. Lud. Mar. na środę dn. 13 b. m. zostaje odłożona.

Rozmaitości.

(—) **Trzy najważniejsze rzeczy w życiu.** W Nespolu znaleziono niedawno zwłoki nieznanego samobójcy z przewieszonym na szyi napisem, który zawierał kwintesencję jego filozofji zawartą w następujących słowach:

Trzy rzeczy czynią życie wartościowym: nasza matka, nasz kraj i nasza miłość. Matka moja umarła, gdy byłem jeszcze dzieckiem. Kraj mój zniszczony jest wojną. Miłość w życiu nigdy nie zaznałem. Przechodzę teraz w wielkie milczenie drugiego świata, by tam szukać tego, czego tu nie znalazłem.

Tabela literji państwowej.
(nieurzędowa).

Piąta klasa. — Piąty dzień.
Główniejsze wygrano.

Mk. 1.000.000:	nr. nr. 63754.
Mk. 80.000:	nr. nr. 50251 72942.
Mk. 50.000:	nr. nr. 62555 84622 90962.
Mk. 40.000:	nr. 7296 42414.
Mk. 25.000:	nr. 6730 17672.
Mk. 15.000:	nr. nr. 9291 15026 41418 51001 72184 78690 57264.

UWAGA!
Chrześcijański
Magazyn Obuwia
A. SOSNOWSKIEGO
11-ga Aleja № 40.
Poleca w dużym wyborze na sezon jesienno-owocowy: męskie, damskie i dziecięce. Najnowsze fasony, lakiery renifery, brązowe, giemzowe, chromowe i covercotowe i t. p.
Uwaga! Dla p.p. kolejarzy i urzędników specjalne ustępstwo.
— — — — —
Robota solidna. — — — — —

IDEALNE ŚWIATŁO

Argenta

PHILIPS ARGENTA
ŚWIETNA KULA ZE SZKŁA MLECZNEGO

JENERALNI PRZEDSTAWICIELE
BRACIA BORKOWSCY
Warszawa, Jerezielmskie 6.

Wszyscy dążą po zakupy do firmy
J. Rzańskiego
w Częstochowie Kościuszki 19 a
Telefon 3 -18.
NAJTAŃSZE ŹRÓDŁO ZAKUPÓW

Ogromny wybór płócien, nansuków, podpinkowego, wełny mundurkowe i kostjumowe, kołdry, kapy i korty męskie, oraz jedwabie.

KANCELARJA Kursów Handlowych
R. Szumacherowej
zawiadamia zainteresowanych, że wykłady na kursach rozpoczyna się w dn. 16 bm. t. j. w sobotę o 6 ej wiecz. w lokalu Szkoły Pow. przy ul. Dąbrowskiego № 10 parter, pr. str.

Zapisy w dalszym ciągu przyjmuje się
Kursa Handlowe W. RYCHTERA
11-ga Aleja 35.
Nauka na kursach rozpoczyna się w piątek 15 września.
Zapisy trwają.

Dr. S. Purski
choroby skórne i weneryczne
ul. Kilińskiego 5.
— — — — —
Godziny przyjęć: — — —
do 10-ej rano i od 3 ej do 7-ej wiecz.
W niedzielę i święta od 8 ej do 11-ej

Oszczędzajcie pieniądze!
Róbcie swoje zakupy w najtańszym magazynie bławatym p. f.
Kornberg i Szumacher
w Częstochowie I Aleja № 11
w podwórzu parter vis-a-vis łamy
Poleca wszelkie towary na wyprawy ślubne jak również na nadchodzący sezon wszelkie wełny, bostony, gabardiny, barchany, flanele, kołdry bajowe, watowe i pluszowe oraz wszelkie płótna białe po cenach fabrycznych.

Zawiadomienie
Do firmy
„Bławat”
I Aleja 14 (dom p. Frankego)
nadeszły na nadchodzący sezon materiały wełniane na palta, garnitury i spodnie, bostony, gabardiny, szewioty, oraz wyroby bawełniane, płótna, zefiry, prześcieradła, obrusy, garnitury ze serwetkami, ręczniki wsypy, również dywany, dywaniki, chodniki, firanki.
Aksamity, Jedwabie i trykotny w bogatym wyborze.
Ceny konkurencyjne!

Przyjmuję kapelusze męskie, damskie do przefasonowania, farbowania — i odwieżania. —
Na żądanie nowe fasony.
Chrześcijańska firma
Ulica Kościuszki 22 m. II.

DOKTOR PAWEŁ BRONIATOWSKI
ul. Panny Marji 21 (obok teatru Paryskiego)
choroby weneryczne i skórne
Przyjmuje od 9 — 12 i od 4 — 7 po poł.
Panie od 12 — 1 w południe.

Lekarz-Dentysta St. Parczyński
przyjmuje od 10 — 1 i od 3 — 7 wiecz.
Ul. Dąbrowskiego № 11.

Za 7000 Mk. na całe ubranie męskie z dobrego kurtu
Za 3.000 Mk. na całą damską suknię
można nabyć w znanej firmie
J. Dawidowicz i S-ka
I Aleja 7. Tel. 74.
Tamże nabyć można korty, bostony, szewioty, wełniane i bawełniane materiały oraz płótna. Nie wierzyć reklamom, lecz przyjdźcie i przekonajcie się.
Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

Poszukuję **dzierżawy** małego ogrodu owocowo-warzywnego (3—5 morg.) z domkiem mieszkalnym i ewentualnie zabudowaniami gospodarskimi. Oferty pod № 100 do Admin. „Kurjera”.

TEATR PARYSKI

ul. Panny Marji 19.

Program od środy 13 do
niedzieli 17 września r. b.

Szczegółowe streszczenie
w programach.

Dramat w 6 aktach z tysiąca jezior i wodospadów
osnuty na tle znakomitej powieści **JUHANI ANO.**

ZA CHWILĘ ZAPOMNIENIA

OSOBY: Mavit Jemmy Hasselowitz, Jur Mateusz Taube. Matka
Jura Hildegard Harving, Przybysz— Urmo Somersohni.

KINO „NOWY”

11-ga Aleja № 42.

Program od środy 13-go do
soboty dn. 16 września włącz.

Dla dzieci i młodzieży dozwolone.

Wielkie arcydzieło kinematograficzne w 5 ciał częściach osnute na tle biblijnym według tragedji poetycznej
TOMASZA BELI-ODRYCZA p. t.

Judyta z Betulji

Judyta ścina głowę Holfernesu. 5) Zwycięstwo Wojsk Żydowskich.

Główne sceny: 1) Oblężenie Be-
tulji przez wojska Holfernesu. 2)
Straszne cierpienia oblężonych.
3) Poświęcenie się Judyty. 4) Ju-
dyta ścina głowę Holfernesu. 5) Zwycięstwo Wojsk Żydowskich.

z wesołym nad programem.

KINO-TEATR

„LEGUN”

ul. Dąbrowskiego 10.

Program od środy 13 do niedzieli 17 września b. r.

Śmierć lub zwycięstwo

— — Wielki film amerykański — —

w roli głównej nie-
zrównany artysta i
akrobata

EDDIE POLO

Sensacja! Sensacja!

Zawiadamiam Sz. Kliencę
m. Częstochowy i okolicy,
iż z dniem 1-go Września powiększyłem
— — swój — —

Magazyn i Pracownię Obuwia

Posiadam na składzie wybór gotowego
obuwia jako to: męskie, damskie i dzie-
cinne najnowszych fasonów. **Sprzedaje
je po cenach najniższych.** Przy-
jmuje obstarunki i wykonywam szybko
podług najnowszych modeli.

UWAGA! W celu zyskania szerszej
klijenteli **CENY ZNIZIONE** od 1 Wrze-
śnia do 1 Października od 10 do 20 pro-
cent.

Z poważaniem

Czesław Tromczyński

ul. Kościuszki 17, 19wa oficyna parter.

HEMOROJDY.

Zmniejsza guzy, usuwa ból, piecze-
nie swędzenie, oraz krwawienie

„**VARICOL**” (z kogutkiem).

Ządać w aptekach i składach aptecznych
oryginalnego „**VARICOLU**” z kogutkiem
Wyrób apteki Gaseckiego w Waresze 1e.

„MATURA”

Kraków — Grodzka 80.

P. T. Wojskowi, Urzędnicy i osoby z pro-
wincji przygotowują się szybko i dokładnie
do matury egzam. w za-
kresie szk. śr. dnioch i semin. naucz. za po-
mocy miesięcznych wykładów plesmnych.

Jedyna Instytucja.

Informacje i prospekta darmo.

Na odpowiedź załączyć znaczki.

Lecznica Lekarsko-Dentystyczna
i Laboratorium zębów sztucznych

Lekarzy-dentystów

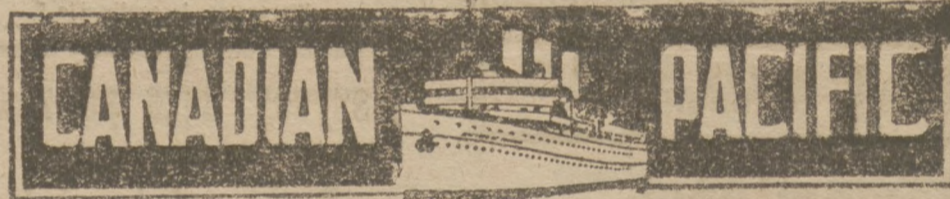
ARTURA BRONIAŃSKIEGO

I MARKA GRÜNA Częstochowa

ul. Panny Marji

(1 Aleja) Nr. 8.

Przyjmują codziennie od 9-jej rano do 7 wiecz

CANADIAN PACIFIC — Żegluga Morska

Najkrótsza droga z Warszawy do Kanady i do Ameryki.

Szybkie, duże okręty, dobra i obfita żywność, obszernie pomieszczenia, najnowsze urządzenia,
jak: telegraf bez drutu, sygnalizacja okrętowa i t. d.

— — **Polscy i Rosyjscy Pasażerowie,** — —

którzy chcą jechać do Ameryki, powinni natychmiast przysłać swoje **affidavit** listem
poleconym do jednego z naszych niżej wymienionych biur, jak również załączyć **kar-
teczkę z podaniem swego dokładnego adresu** oraz adresu starostwa, gdzie pa-
sażer podał lub podać zamierza podanie o paszport zagraniczny. Affidavit ten prześlemy
Urzędowi Emigracyjnemu, który skomunikuje się ze starostwem w celu wydania pasz-
portu zagranicznego. Formularzy do prób do konsula Amerykańskiego, jak również
dokładnych informacji udziela bezpłatnie nasze biura.

— — **Pasażerowie do Kanady,** — —

którzy mogą dowiedzieć, że są rolnikami i będą pracownikami w Kanadzie na roli,
żeńską służbą domową, jeżeli może dowiedzieć, że ma zajęcie w Kanadzie, żony i dzieci do
lat 18, którzy jadą do mężów i ojców, mogą jechać do Kanady bez okazywania pieniędzy
przy lądowaniu. — Wszystkich niezbędnych informacji udziela nasze biura:
Warszawa, Marszałkowska 117 tel. 231-46. Ad. Tel. Gazetowe Warszawy.
**Lwów ul. Grodecka 93, Tarnopol, Gołuchowskiego 12, Wilno Wielka 61, Równo ul. Szeso-
wa 68, Białystok Sienkiewicza 5, Stanisławów Sienkiewicza 3, Kraków ul. Radziwiłłowska 29,
Brześć nad Bugiem ul. Steckiewicza 21.**

Maszyny do obróbki drzewa

nowe lub używane jednak bardzo dobrze utrzymane (heblarki,
— — piły taśmowe, frezerki, wiertarki i t. d.) — —

KUPI

„**HARVEST**” Spółka dla Handlu i Przemysłu Rolnicze-
go z ograni. por. — **KRAKÓW, BASZTOWA 17.** —

Najskuteczniejszy środek

przeciwko

Oslabieniu i wycieńczeniu organizmu,
Niemocy, małokrwistości (anemji)
Brakowi apetytu, złemu trawieniu i t. p.

PIOLKI SIŁOTWÓRCZE

wyr. Lab. Farm. „**AP. KOWALSKI**” w Warszawie, Niedowa 5.
Skutek wprost, zdumiewający, ujawnia się już po zużyciu pierwszego flakonu
Ządać w aptekach i składach aptecznych.

Kursa Maturalne Zrzeszenia Nauczycieli

Zapisy przyjmuje się na kurs niższy i wyższy
z ukończeniem 4 klas i 6 klas, w lokalu szkol-
nym

St. Ligzówny, ul. Kościuszki 9.

Kobiety do pracy w ogrodzie po-
trzebane zaraz, płaca 700
merek dziennie. Hoffman, Pomologiczna 3 róg
Kilińskiego.

Zaginął portfel w dniu 20 mar-
ca br. wraz dokumentem
wojskowym kartę powołania z dnia 22 wrze-
śnia 1920 roku za Nr. 252 oraz dowód oso-
bisty i innymi papierami na imię Antoniego
Grabowskiego.

Skradziono dokumenty woj-
skowe na imię
Marjanowi Pustemu, zam. na Zawodzie, ul.
Olsztyńska 12 b.

Muzyki początków uczyć tanio. Wła-
domość w „Kurjerze”.

Lekcje w zakresie 6-ciu klas po ce-
dach bardzo przystępnych ud-
ziela rutynowana korepetytorka. Wiadomość
w „Kurjerze”.

Maturzystka udziela lekcji w
zakresie gimna-
jalnym. Wiadomość w „Kurjerze”.

Nauczycielka języka fran-
cuskiego ud-
ziela lekcji i konwersacji francuskiej jak
również może udzielać konwersacji za obiady.
Wiadomość: ul. Dąbrowskiego 9 parter, lub
w „Kurjerze”.

Tkaniny druciane sita i rafy na
różne potrzeby, a także
siatki druciane, kręcone na ogrodzenia parka-
nów, bufetów i okien. Wyrób i reparacja ma-
teracy druczanych i wycieraczek do nóg.
Przyjmuje zamówienia po cenach przystęp-
nych W. Seibrowski, Rynek Wieluński 32, te-
lefon 324.

Skradziono kartę beztermi-
nowego urlopu
wydaną przez 17 p. p. w Janowie na imię Wa-
chowskiego.

Skradziono kartę zwolnienia
wydaną przez 7
p. p. Szmolowi Laks oraz paszport wydany
przez Magistrat m. Sieradz i gotówki 80.000.

Zgubiono kartę odroczenia wy-
dana przez P. K. U. w
Częstochowie na imię Bolesława Skrętnego.

Tańców polskich i najmodniejszych
uczy szkoła art. bal. K.
Kosteckiego. Rezsurs: Aleja I Nr. 9. Informuje
do 9 wiecz. Lekcje praktyczne w Niedziele i
Świeta 7 wiecz.

Zgubiono paszport i kartę po-
wołania wydaną w
Janowie na imię Helbraclawski Łaskawego
znalazcę uprasza się o zwrot do „Kurjera”.